

se zjedinjeni levici očita, da je zastopnica velikega kapitala, a kaže se, da bode morala v tem oziru Hohenwartovemu klubu pustiti prvenstvo. Ta bode kapitalistična stranka par exselens. Člani te kapitalistične stranke bodo pa imeli, kakor se kaže, tudi glavno besedo v kranjskem deželnem zboru in to gotovo ne kmetu v korist. Kdor bode na Dunaji podpiral veliki kapital, tudi v Ljubljani ne bode mogel vspešno zastopati koristi malega kmeta in obrtnika.

Da bi slovenski konservativni poslanci izstopili iz Hohenwartovega kluba, tega mi ne verjamemo. Njih vodja gosp. Klun tudi proti krščanskim socijalistom prevzeto podpira vlado. Vlada bi rada v ta klub nazaj spravila izstopivše Slovence in Hrvate. To prizadevanje bode pa težko imelo kaj vspeha. Dokler naša konservativna stranka na Kranjskem ne popusti sedanje protinarnodne, razdirajoče politike, tudi ni misliti na skupno delovanje na Dunaji. Seveda za Slovence bi ne bilo slabo, ko bi bili zjedinjeni v enem klubu, in bi posebno sedaj njih vpliv nekaj veljal, ko v njem ni toliko Nemcev, da bi delali ovire.

S tem, da je Hohenwartov klub zgubil značaja ljudske stranke in se pomanjšal po številu svojih članov, zgubil je tudi na svojem vplivu. Glavni vpliv bodo sedaj imeli v parlamentu Poljaki in levičarji in to se bode v kratkem tudi pokazalo. V važnejših zadevah bode pa vlada morala pridobiti zase Mladočehe. Brez njih se Badeni ne bode mogel obdržati. To vedo tudi Mladočehi in potem uravnavajo svojo politiko. V Luegerjevi zadevi delajo pač opozicijo vladi, a vendar ne nastopijo tako odločno, kakor bi sicer.

Župansko vprašanje dunajsko je napravilo velik prevrat v avstrijski politiki. Kako se še stvari urede, se danes še ne more ugibati, a toliko je gotovo, da vpliv konservativne stranke se bode jako pomanjšal. To bode gotovo vplivalo tudi na volilno reformo. Grof Badeni hoče baje v tem oziru tudi pokazati odločno roko. To je slutil tudi grof Hohenwart, zato je pa izstopil iz dotičnega odseka, videč, da novi ministerski predsednik za njegove svete ne mara in jih ne potrebuje. Marsikaj je pa odvisno od tega, kak vspeh bode grof Badeni imel z volitvami na Dunaji. Če potlači krščanskosocijalno stranko, potem tudi nova katoliška stranka ne bode imela nobenega vpliva na politični tek. Drugače bi pa bilo, če Badeni ne bode zmogel dr. Luegerjevega vpliva. Zbrali se bodo potem v močno stranko izstopivši nemški konservativci, nemški nacijonalci in krščanski socijalisti, ki ne bodo brez vpliva na avstrijsko politiko. Ta stranka ne bode tirala v prvi vrsti katoliške, temveč nemško-narodno politiko, kot jo že krščanski socijalisti in za to ni za Slovane brez pomena, kako se stvari obrnejo.

Politični pregled.

Dr. Lueger in slov. poslanci. — V konservativnem klubu je posebno odločno se upiral temu, da bi konservativci interpelovali vlado zaradi razpusta mestnega zbora dunajskega

g. kanonik Klun. Pri tem je po svoji stari navadi hudo napadal protisemite. Poslanec Višnikar je govoril v enakem smislu. Dokazoval je juridično, da je vlada postavno postopala in naglašal, da krščanski socijalisti niso prijazni Slovincem. Gospod Pfeifer je pa potegnil se za protisemite in tudi glasoval za to, da se Dipauliju dovoli staviti dotično interpelacijo. Pač čudno je, da g. Klun kandiduje na Kranjskem proti g. Višnikarju, ki se vjema ž njim v tako važnih vprašanjih, a Pfeiferjevo kandidaturo pa podpira, da si je ta gospod politični nasprotnik njegov. To pač kaže breznačelnost naše katoliške stranke, pri kateri odločujejo tudi le osebnosti,

Slovenščina v Trstu. — Namestništvo je naročilo magistratu, da mora slovenske vloge slovenski reševati, ker slovenščina je v Trstu domač jezik. Menimo, da če velja to pravilo za Trst, velja tudi za Gorico in Celovec.

Konservativci — zagovorniki ustave. — Čudne so razmere v Avstriji. Nemški konservativci, ki dosedaj niso posebno ogrevani se za ustavo, so v konservativnem klubu grajali ustavoverce, da ne branijo dovolj odločno ustave, in je g. Ebenhoch se posebno pokazal za varuha ustave. Seveda posebne sreče ni imel. Zagovarjal je dr. Luegerja, a baš ta ni dobil cesarjevega potrjenja, ker je govoril po svoji izvolitvi govor, ki je bil ustavi naravnost nasproten. Ebenhoch bode naudušenje za ustavo moral kje drugje pokazati, če hoče, da mu bode kdo verjel. Kar se pa tiče razpusta dunajskega mestnega zbora, tudi še ni jasno, če nasprotuje ustavi. Brez tega bi pač cesarjeva pravica potrditi župana bila iluzorična, ker bi večina lahko ga prisilila, da župana potrdi, ko bi ga vedno zopet volila. Sicer je pa obnašanje dr. Luegerjevo kazalo, da mu ni dosti na županstvu, ker bi potem ne imel svobode za svoje agitacijsko delovanje.

Stojalovski obsojen. — Dne 16. t. m. je bila v Misteku obravnava proti duhovniku Stojalovskemu. Tožen je razžaljenja oblastev, uradnega razžaljenja časti in umešavanja v uradno poslovanje. Predmet zatožbi je bila neka vloga okrožnemu sodišču v Tešinu, v kateri očita, da se je v ječi ž njim samovoljno in grdo ravnalo. Nadalje je bil Stojalovski zatožen, da je razžalil nekega jetniškega paznika in se umešaval v njegovo uradno postopanje. K obravnavi ni prišel Stojalovski sam, temveč samo zagovornik dr. Gustav Harpin z Dunaja. Zagovornik je zahteval, da se obravnava odloži, da se povabi več prič. Sodnik ni privolil v odložitev. Stojalovski bil je obsojen razžaljenja oblastva v tritedenski zapor. Glede drugih pregreškov je pa bil oproščen. K obravnavi je bilo došlo poslušat mnogo občinstva, mej drugimi tudi mnogo duhovnikov.

Obsojeni dijaki. — Dijaki, ki so sežigali madjarsko zastavo v Zagrebu, so bili te dni obsojeni. Štirje so oproščeni. Glavni krivec je obsojen v šestmesečno in 48 zatožencev v dva- do petmesečno ječo.

Kuba. — Ustaje na Kubi še vedno ni konec in tudi ni upati, da bi je še kaj kmalu bilo in posebno za Španijo ni upati, da bi se ista dobro iztekla. Kubanski ustaši imajo popolnoma organizovano vlado, ki pobira tudi davek. Davek morajo torej plačevati Kubanci ustašem, če ne jim ti porušijo hiše. Ustaši pa tudi na to gledajo, da vlečejo vso vojno na dolgo, kajti dobro vedo, da spravljajo s tem Španijo v zadrego. Že itak so Kubanci nevoljni nad Španijo, ker ni za nje zadnji čas ničesar storila in je znala njih zemljo le izsesavati. Kuba je bila zelo plodovita dežela na sladkorju. Dokler se ni drugod pridelovalo toliko sladkorja je bilo dobro. Španjci in Kubanci so se mastili. A zdaj je druga, sladkorja je tudi drugod dosti, ker pa Španija ni za Kubo preskrbela drugih dohodkov, so Kubanci nevoljni nad Španijo. Dolgotrajna vojska bo jih pa še bolj v nevoljo spravila. Iz vsega se da za trdno sklepeti, da Španijo ne more več mnogo upati na konec ustaje, ki bi bil nji v prid.

V Turčiji vedno bolj vre. Nemiri in izgredi so vedno huji. Turčini rohne z vso silo proti kristjanom. Ustaja je malone splošna. Mohamedanci nastopajo neusmiljeno proti Armečem in sploh kristjanom. Čuje se o krvavih pobojih z vseh strani. Sultan sam v veliki stiski ne ve si pomagati. Celo na svojem dvoru ima najresnejo vstajo. Boji se najhujšega. Proti še-le imenovanemu novemu vezirju kujejo se na dvoru najgorje spletke. Vlada se sicer trudi napraviti mir s pomnožitvijo posadk v raznih krajih, a vse nič ne pomaga. Komisija za vpeljavo reform, se ne meni dosti za svoje delo. Ve namreč dobro, da bi pri Turkih naletela na zapreke, ker teh sedanje skoro neomejene pravice bi se z reformami zdatno skrčile. Umevno je, da vseh teh neredov, krvavih pobojev in in nenormalnih razmer v evropski Turčiji ne morejo mirno gledati druge evropske velevlasti, posebno one, ki so najbolj interesovane. Rusija in Anglija se že pripravljata za vse slučaje. Zapovednika ruske kavkaške vojske in ruske mornarice v Črnem morji dobila sta baje že nalog, pripraviti vse za vojno in tudi že določne instrukcije sta dobila, kaj storiti, ko bi v Carigradu in v Mali Aziji nastala kriza. — Javlja se, da so se na predlog Avstrije sporazumele evropske velesile glede turškega vprašanja naslednje: Nobena velesila naj na svojo roko ne postopa; vse kar se bo storilo, naj se stori skupno vsaka velesila naj odpošlje brodovje v bližino turškega teritorija a nobena naj se Dardanelam ne približa. — Sultan je baje poslednje dni vladi naročil, da naj z vso odločnostjo začenja z razpravami o izvedbi reform. Novi vladi to ni povšeči, ker bil se potem prikrajšale pravice in dohodki privilegovanih mohamedanskih Kurdov, kateri so to-li na srci novemu ministertvu. — Iz vsega je posneti, da je obstanek Turčije v resni nevarnosti. Splošni vstanek v Turčiji je neizogiben.

Obrtnija.

Lesovi.

(Dalje.)

Jagneti ali topoli dajo v februarji ali marci po palci dolge, stožčaste, spičaste popke, ki imajo nejednake luskinine in so zunaj rujavorumene, smolnate, znotraj pa belozelene barve. Imajo prijeten duh, kakor balzami in dražljiv okus. Z etrom se lahko izvleče iz teh brstov olje in čebele nabirajo na njih tako imenovani snovni vosek.

Mlad topolov les je rumenkast in bel, osrednji les je pa rujavkast. Topolov les je le na polovico tako težek, kakor voda. Letni obročki tega lesa niso popolnoma okrogli. Njih les je mehak, rad trohni in črvi ga močno razjedajo.

Beli jagnet (*populus alba* Linne') cvete v marci. Pomnožuje se s koreninami ali pa zatiči in raste na mokrih lokah. Raste pa tudi na rahli globoki zemlji. To drevo zraste do 20 metrov visokosti, ima široko krono s srebrnobelimi vejami in okroglim lestjem. Listje je pri vejah globoko zobčasto in zarezano, zgoraj temnozeleno, spodaj pa kosmato. Les je bel, vlačen in mehak. Rabijo ga kolarji in mizarji. V novejšem času rabijo ga tudi tovarne, ki izdelujejo celuzo. Za drva je pa le manj vreden, kakor bukov les. Lub ima na sebi neko grenko snov, ki se rabi za zdravilo, ako se komu voda zapira.

Imenovanemu jagnetu je precej podoben sivi jagnet (*populus canescens* Smith), ki ima podolgaste, globoko izdolbene liste, ki je spodaj kosmato ali pa tudi gladko.

Spičasti jagnet (*populus fastigiata* Desfontaines) je jako visoko drevo, ki včasih doseže visokost 40 metrov. To drevo ima podolgast, spičast vrh. Raste največ na Gorenjem Laškem. Cvete v marci in aprilu in ima rudeče cvetne mačice.

Črni jagnet (*populus nigra* Linne') zraste do 30 metrov visokosti in meri včasih dva metra v obsegu. Raste v Evropi in Srednji Aziji. Veje in deblo so sivi, a pozneje globoko brazdasti in črni. Ima podolgasti vrh, malo srčastozobčasto listje. Cvete v marci ali aprilu in ima dolge mačice. Od drugih jagnet se loči potem, da njegovo listje ni spodaj kosmato.

Italijanski jagnet (*populus pyramidalis*) jako počasi raste in ima pokonci stoječe meje. Nasajajo ga navadno v drevesnicah.

Trepetlika (*populus tremula* Linne') je veliko drevo, ki raste v Srednji in Prednji Aziji ter Severni Afriki. Lub tega drevesa je črnosiv in razpokan. Listje je okroglo, zeleno, na obeh straneh gladko. Ima dolge peclje in se zatorej strese, če le malo veter potegne. Trepetlika raste na suhih in ravnih tleh in ne doseže posebne starosti, ker rada trohni.

Črni trn (*prunus spinosa*) ima črn lub in je polen bodic. Listje je jajčastookroglo, spodaj malo kosmato, slabo zobčasto. Cvete v marci ali aprilu in je cvetje belo in lepo diši. Male jagode so tako velike kakor češnje, še le po zimi dozore, in so potem za jed, a imajo vendar zoprni okus. Nezrele rabijo se za črne barve. Lub se rabi za rudeče barve, ima grenak okus in je zdravilo proti mrzlici. Tudi les rabijo strugarji. Ta trn rabi se za plotove.

Bela vrba (*salix alba* Linne') je lepo drevo in zraste do 30 metra visokosti in meri včasih v obsegu 4 do 5 metrov, ima podolgasti vrh, podolgasto, spičasto, zobčasto, spodaj fino kosmato listje. Mačice so na majhnih vejicah in se pokažejo v aprilu ali maju. Raste največ in najhitreje ob potokih, na poplavljeni zemlji. Vspeva pa tudi na suhi zemlji. Stara ne postane, ker se je loti trohljivost. Šibe se rabijo za pletenje košaric. Les se največ rabi za kurjavo.

Mandeljnova vrba (*salix amygdalina* Linne') zraste k večjem osem metrov visoka in ima stožcu podobni vrh, in jako razširjene veje, in podolgasto, spičasto in nazobčano listje.

Vrba žalostinka (*salix babylonica*) je prinesena v Evropo iz Japana in Kitaja in ima podolgasto, ozko, fino zobčasto listje. Vrh je okrogel in veje močno doli vise. Pri nas se vidi po vrtilih in pokopališčih.

Povsod po Evropi raste iva (*salix caprea* Linne'), ki zraste do deset metrov visoko. Ima gladke, zelene veje in okroglo podolgasto listje. Les daje dobro oglje za risanje in za smodnik. Lub se rabi za zdravilo proti mrzlici.

Oljkina vrba (*salix elaeagnus*) je grm s svetlorjavimi vejami, ki raste po planinah v Švici in Franciji.

Krhlika (*salix fragilis*) raste največ ob rekah in